

DR. MOTTL MÁRIA (1906–1980)

A Karszt és Barlang Szerkesztőségének véletlenül jutott tudomására, hogy 1980. szeptember 21-én életének 74. évében Grazban elhunyt *dr. Mottl Mária*, a magyar barlangkutatás kiemelkedő alakja.

Nevével gyakran találkozunk a Barlangvilág, Barlangkutatás vagy a Földtani Intézet publikációit forgatva. A Társulat munkásságát, vezetőségi jegyzőkönyveit ismertető írásai, tudományos dolgozatai, egy igen szorgalmas, rendszeres tudós nő alakját vetíti az érdeklődő elé.

Magam – ismeretlenül – gyakran szeretettel gondoltam rá, amikor társulati tevékenységem során lépten-nyomon, alaktalanul jegyzőkönyvei és írásai révén segítette munkámat.

Sajnálatos, hogy az újjáalakult Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat nem teremtett kapcsolatot vele, ezzel elvesztve az egyik utolsó élő tanuját a magyar barlangkutatás hőskorának.

Neve összeforr a barlangkutatásunk történetével.

Sz. K.

LEANDER TELL (1895–1980)

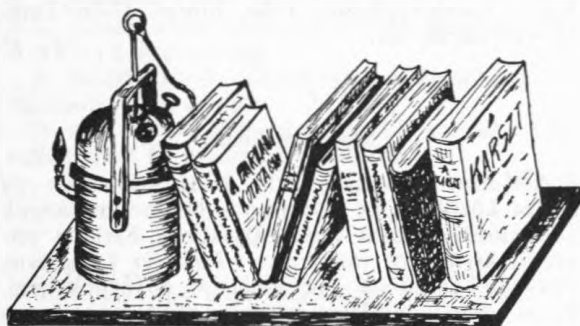
1980. szeptember 21-én 85 éves korában elhunyt az ismert svéd barlangkutató, *Leander TELL*.

Barlangkutató tevékenységét a századforduló után kezdte meg, s miután az ország földtani felépítése nem túl széles teret biztosított a gyakorlati barlangkutatás számára, így munkáját először elméleti síkon végezte, mégpedig lektorálta a biblia barlangokkal kapcsolatos részeit. Később az ősközetekben (gránit, gneisz) levő különböző barlangtípusokat tanulmányozta, dokumentálta, és ismertette a világ előtt. Neki és kutatásainak köszönhető, hogy feltárta a Gottland-szigeti karszterületet, az itt található Lunda-barlangot, amit munkája nyomán 1959-ben a nagyközönség számára megnyitottak.

A gyakorlati barlangkutatás mellett nagy szervező is volt. Alapítója a Svéd Barlangkutató Szövetségnek (1966), a Nemzetközi Szeleológiai Unió vezetőségi testületének munkatársa, minden kongresszus ismert és igen kedvelt résztvevője volt. Kiadója és egyedüli szerzője a 14 füzetben megjelent Svéd Szeleológiai Archivum sorozatnak.

Halála pótolhatatlan veszteség a nemzetközi barlangkutatás számára.

Sz. K.

A SPELEOLÓGUS KÖNYVESPOLCA

Societa Speleologica Italiana:

Manuale di Speleologia (A barlangkutatás kézikönyve)

Milano, 1978. Longanesi + C.

Az Olasz Barlangkutató Társulat összeállításában megjelent kötet a gyakorló barlangkutató számára szükséges, legfontosabb elméleti és gyakorlati ismereteket összegezi.

A barlangkutatás rövid történeti áttekintése után ismerteti a geológia, közzettan, tektonika, hidrogeológia barlangtani vonatkozásait. A barlangok és

karszterületek formakincseinek tárgyalását követően érinti a morfogenetika alapkérdéseit, majd az alapvető vízkémiai és közzettani vizsgálatokat írja le.

Külön fejezet tárgyalja a régészet és őslénytan barlangi vonatkozásait, a bioszeleológia, a barlangterképezés, a barlangi fényképezés, a barlangmeteorológia – klimatológia kérdéseit.

Több fejezetet szentel a barlangkutatás – és kiemelten a víz alatti barlangkutatás – kérdéseinek, valamint a balesetek megelőzésének és az elsősegélynyújtásnak.

Befejezésül ismerteti az olaszországi barlangkutatás szervezeti felépítését (a kutatócsoportok nevét és címét), valamint a jelentősebb olaszországi barlangok rangsorát mélység és hosszúság szerint, majd ezt követően a világranglistákat.

Az enciklopédia méretű könyv (569 oldal) rövid barlangtani értelmező szótárral zárul, majd 253 címszavas összefoglaló irodalomjegyzék következik (melyben sajnos egyetlen magyar hivatkozás sem szerepel!).

Az egyes fejezeteket külön irodalomjegyzék is követi. A kötetben 228 ábra és 108 színes és fekete-fehér fotó található.

A könyv szakmai színvonala, a feldolgozás arányai nem egyenletesek, ennek ellenére érdekes olvasmány, értékes összefoglaló munka.

Szablyár Péter